

Oponentský posudek

PhDr. Jiří Pravda, MBA: Manekýny v dobách socialismu. Magisterská diplomová práce, FHS UK, Praha 2014, 95 s.

Předmětem diplomové práce je profese manekýny v Československu v šedesátých a sedmdesátých letech. Cílem práce je představit charakter této profese v daném období, jak se žena mohla stát manekýnou, jak na toto zaměstnání pohlížela veřejnost a jaké výhody tato práce ženám přinášela.

Téma práce je samo o sobě velmi zajímavé a průkopnické. Bohužel se však autorovi nepodařilo jej přehledně zpracovat.

Celý text působí velmi nepřehledným dojmem, ať už jde o samotnou strukturu (například úvodní kapitola na 14 stranách by si jistě zasloužila rozčlenění na několik podkapitol), nepoužívání interpunkčních znamének (zejména dvojtečky před citací), nebo rozlišení citace z rozhovoru např. kurzivou. V textu se vyskytuje také několik překlepů, gramatických chyb a nedostatků ve větné skladbě.

Bohužel větší nedostatek vidím v tom, že Jiří Pravda sice píše, že rozhovory s manekýnami socialistické éry tvoří nosnou konstrukci práce, ale nikde tyto rozhovory nepředstaví. Na dvou stranách v úvodu jen nastíní, jak k rozhovorům přišel. Už se ale nedozvíme, jak vlastně narátorky oslovoval, zda realizoval s každou manekýnou 1 nebo 2 rozhovory, zda se zajímal o celý její příběh atd. Nedozvíme se, jak probíhala analýza a interpretace textu, na co se diplomant zaměřil. Škoda, že autor jen „nakouzl“ téma vztahu tazatel - narátor (s. 13), jak eticky postupovat, když si narátora oblíbíme a máme před sebou ještě analýzu rozhovoru (předpokládám že onou přítelkyní se stala Hana Šilhánková, o níž na s. 45 píše jako o Haničce?). Čtenář si tedy sám postupně spočítá, že autor realizoval 5 rozhovorů s manekýnami a 1 rozhovor s módní návrhářkou, což můžeme pro účely diplomové práce považovat za dostačující. Dále pan Pravda použil literaturu vztahující se převážně k módě a listoval dobovými časopisy (v použité literatuře uvedené nejsou).

Pokud jde o samotné téma, práce je rozdělena do 6 kapitol. Jiří Pravda se nejprve věnuje módě v Československu (spíše by bylo přesnější hovořit jen o českých zemích) obecně. Tady se přiznám, že nerozumím tomu, co to znamená, že se Československo přihlásilo ke světové módě (kdo se přihlásil, jak?). V další kapitole se zabývá už povoláním manekýny, kde a jak mohly být zaměstnány. Ve třetí kapitole přibližuje cestování manekýn jako jednoznačnou výhodu jejich profese, v souvislosti s tím se věnuje i problematice emigrace. Ve čtvrté kapitole se věnuje manekýnám ve filmu. Dále autor rozebírá myšlenku, jaké bylo postavení manekýn ve společnosti a nakonec jaký byl pohled manekýn na módu tehdejší doby.

Jako problematické se mi jeví několik věcí. Diplomant často některé skutečnosti opakuje stále dokola, např. tvrzení že na přehlídkových molech Centrotexu se předvádělo jen zboží na export, které mělo naprosto jinou kvalitu než zboží, které se dostalo do české sítě prodejen. Nebo fakt, že pro manekýny bylo výhodné, pokud byly externě zaměstnány v Ústavu bytové a oděvní kultury atd.

K diskusi se mi jeví i otázka ne-emigrace manekýn z pracovních důvodů. Copak ostatní lidé měli v emigraci jistotu, že budou pracovat ve své profesi, kterou měli rádi stejně jako manekýny?

Celkově mi v práci chybí důkladnější rozbor té profese: jaké měly ženy motivace, jaké byly vztahy mezi manekýnami (rivalita, zda fungoval boj o „kšefty“), zda fungovala protekce, téma sexuality, rodiny (manekýny už byly často matkami) atd.

Přes uvedené námitky doporučuji práci přijmout k obhajobě a navrhuji její hodnocení stupněm dobře.

V Praze 15. června 2014

Mgr. Petra Schindler-Wisten, PhD.